

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisien liiton julkaisu, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilaasi The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365. Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta liskä.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America, Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c
ADDRESS:

TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231½ Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:
UUSIA 200
UUDISTUKSIA 112
KATKENNUT 69

Toverittaren levityskilpailun tulokset

Julkaisemme tässä alempana kaikkien Toverittaren levityskilpailuun osaanottaneiden kilpailijain nimet sekä heidän saavutuksensa, paitsi sellaisten kilpailijojen, jotka ilmoittautuivat kilpailuun vaan eivät lä-

KAHVI-JUTTUJA

Toverittaren viime numerossa näkyy, että edellisellä viikolla on lähetetty uusia tilauksia 243, uudistettuja 118 ja katkennut on 114.

Vaikkapa kilpailu palkintojen tavoittelemiseksi onkin jo päättynyt, niin siitä huolimatta pidettävään tilausten hankintaa yllä edelleenkin ainakin siinä määrin, että uusien tilausten luku joka viikko pysyy kolmannella sadalla. Sillä vielä ollaan kaukana siitä kymmenestä tuhannesta, joka oli päämääränä äsken päättyneen kilpailun alkaessa. Paimos on vasta puolivälillä seitsemättä tuhatta. Tarvitaan vielä kaksi ja puoli tuhatta tilaajaa lisää, ennenkuin ollaan kymmenessä tuhannessa. Koetetaanpa nyt pitää päälle, että sinne toivottuun kymmeneen tuhanteen päästäisiin edes uudeksi vuodeksi.

Paljon pillaa tekevät nämä lännen demokraatitiedet siitä miljoneeri-leidien" kultaisesta junasta, joka tuo niitä herran enkeleitä tänne lännelle opettamaan meille mitenkä tulisi äänestä. Tällaiset naiset myöskin ovat kovasti suuttuneet ja demokraattiset naiset aikovat panna kovan vastavalkaan tuota "kultaista" timantilla koristeltua "opettaja"-joukkoa vastaan, kun he tänne saapuvat.

Kun tämä kultainen juna lähti matkaan New Yorkista oli se suurenmoinen tapahtuma hienoston seuraajien keskuudessa. Hienon hienot lähtivät päivälliset pidettiin Hotel Plazassa. Sitten lähti joukko matkaan pitkin viidettä avenuetta koristetuissa muhkeissa autoissaan ja "kalkki muu liikenne hetkeksi pysäytettiin", siksi aikaa, että nämä kultasäpiset keijukaiset pääsivät matkustamaan ulos satulinnoistaan, sillä olivathan he matkalla tavallisten ihmisten maahan opetta-

hettäneet yhtään tilausta. Sellaisia kilpailijoita ei kuitenkaan ole montta, jotka löivät laimin tehtävänsä.

Muutoin on tämä kilpailu parhain tuloksiltaan ja osanotoltaan kaikista entisistä kilpailuista Toverittaren levittämiseksi.

Listalla näkyy kuitenkin olevan palkkakuntia, joissa on paljon suomalaisia naisia, vaan siltikin ovat tulokset pieniä verrattuna kilpailuun osaanottaneitten pienten palkkakuntain tuloksiin. Osastot eivät kaikkiaan valvooneet kilpailuja siten kuin olisi pitänyt, sillä kuten huomaatte, on kilpailijojen listalla suuriakin osastoja, jotka eivät ole päässeet osalliseksi palkintoihin, kun sitävastoin pienillä palkkakunnilla on toimittu ja saavutettu suurempi pistemäärä sekä palkintoja.

Toivomme että kilpailijat, vaikkakin kilpailu nyt on ohi, silti jatkavat työtään Toverittaren levittämiseksi, sillä emme päässeet siihen toivottuun päämääräämme 10,000. Ponnistelkaamme kaikki yhdessä tämä loppu aika vuodesta ja kohottaakaamme Toverittaren tilaajamäärä uuteenvuoteen mennessä 10,000! Me voimme sen siihen kohottaa, jos vaan on useampia toverittaria jotka ovat samaa mieltä Lyyli Putalan kanssa, joka kirjottaa:

"Koska Toverittarelle on saapunut uusi apuolittaja hiljattain, niin päätin hankkia muutaman uuden tilaajan hänen kunniaksensa Toverittarelle!" Toveritar Putala lähetti viisi koko vuoden tilausta Toverittarelle! Tällä tavoin kuin toimitaan toisillakin palkkakunnilla, niin ei ole epäilemistäkään etteikö päästä 10,000 ennen vuoden loppua.

ASTORIA, ORE.

Tyone Koski ..... Pistettä 206
ABERDEEN, WASH.
Adam Karjalainen 40
ASHTABULA, OHIO.
Elviira Niemi 48
Ellen Johnson 122
..... 170

maan näille kuolevaisille kuinka heidän tulisi äänestää. Näillä opettajilla ei tosin itsellään ole äänioikeutta ja ainoastaan pari heistä on koskaan ilmaissut haluavansaakaan sitä omata. Mutta lännen naisilla on äänioikeus, joten heitä täytyy tulla opettamaan. He tulevat kehittämään lännen naisia antamaan äänensä heidän ehdokkaalleen Hughes'ille, joka on aina vastustanut naisten äänioikeutta, niin hän itse kuuluu yksityiskeskusteluissaan sanoneen ja että hänen vaimonsa ja tyttärensä myöskin sitä vastustavat, vaikkakin hän sen kyllä uskoo, että naiset tulevat ajan oloon äänioikeuden voittamaan. Ja Hughes sanoo, että kahdesta pahasta lienee äänioikeus, "niin turmiollinen kuin se naisille onkin, sittenkin parempi kuin alttuinen sota miesten ja naisten välillä, joka käy yhä ankarammaksi, jos naiset eivät saa äänioikeutta."

Ja tällaista miestäkö meidän nyt pitäisi äänestää presidentiksi?

Saman päivän iltana kun tämä numero Toveritarta menee painoon, puhuu Portlandissa sosialistipuolueen presidentin ehdokas Allan Benson. Sen puolueen, joka on ainoa puolue, jolle naiset voivat läheämättä äänensä antaa. Saammepa nähdä kuinka hyvin naiset ovat edustettuina Bensonin puheilla suudessa.

Joko olette ajatelleet sitä, kuinka monta kappaletta Lasten Joulua voitte tänä vuonna levittää palkkakunnallanne?

Jokainen ajatteleva ihminen tietää — ainakin pitäisi tietää — kuinka tärkeätä on lasten opastaminen oikealle tielle ennenkuin ympäristön vaikutus on ehtinyt tehdä heistä tietämättömiä orjia ja kylmentää heidät työväenliikkeelle, jopa tehdä kilvaita vastustajia.

BROOKLYN, N.Y.
Bertha Mäki 52
BISBEE, ARIZ.
Mrs. S. West 116
BUFFALO, N.Y.
Esther Backman 20
BOSTON, MASS.
Mandi Rinne 2
Regina Hyskäs 44
Sandra Soini 7

CHICAGO, ILL.
T. A. Koski 36
CARONADO, WASH.
Hilda Annonen 34
DONGAN HILL, Staten Island, N.Y.
Ida Karhu 5
ENGFIELD, N.H.
John Heikkilä 20
EUREKA, GAL.
Aino Lampi 3
Anna Williams 25

FITCHBURG, MASS.
Elmi Wuorinen 7
Martha Tanne 12
Minnie E. Mäki 12
..... 31

FORT BRAGG, CAL.
Annie Rivers 43
FORT FRANCES, ONT., CANADA.
Mrs. Helmi Mattson 20
GARDNER, MASS.
Hilma Jääskeläinen 57
GRANITEVILLE, VT.
Mrs. Fiina Maljala 3
HOQUIAM, WASH.
Matti Mäki 65
HANCOCK, MICH.
Katri Malm 25
Anna Puukinen 20
Hilma Syväjärvi 24
Anni Mäkinen 26

HANNA, WYO.
Sari Mäki 479
ILWACO, WASH.
Mary West 45
LEADVILLE, COLO.
Mrs. Saima Leinonen 52
LOS ANGELES, CAL.
S. Hokkanen 16

Levittää Lasten Joulua jokaiseen suomalaiseseen kotiin.

Presidentti Wilson, niinkuin kaikki muutkin porvaripolitiikoitsijat, yriltää tydyttää kaikkia, palvelia sekä "jumalaa että mammonaa". Niin taitavia manöverejä kuin demokraatit uskovatkin hänen tehneet, ei hän ole onnistunut "molempi-parempi"-politiikkalään välttämään joutumasta naisten äänioikeustaliteljain tutkittavaksi.

Naisten äänioikeusliitto ilmoittaa presidentti Wilsonin antaneen heidän lähettämilleen viimeisten neljän vuoden aikana seuraavia vastauksia naisten äänioikeuskysymyksen suhteen:

1) Minulla on liian paljon tekemistä tariffin ja rahakysymyksen kanssa; 2) minä en voi mennä yli demokraattipuolueen ohjelman määräämien rajojen; 3) minä kannatan paikallista itsehallintoa; 4) minun mieltäni ovat muuttuneet, minä tulen keskustelemaan asiasta demokraattijohtajien kanssa; 5) naiset eivät osaa äänestää; 6) minä vastustan kansallista naisten äänioikeutta neekerikysymyksen vuoksi; 7) naiset eivät tule tekemään naisten äänioikeuskysymystä tämän vaalitaistelun tärkeimmäksi kysymykseksi; se ei olisi älykästä; 8) minä kunnioitan mieluummin naisia kuin heidän ääniään; ja yhdeksänneksi ja viimeiseksi: minä tulen äänestämään New Jerseyssä naisten äänioikeuden puolesta.

Luulisi tuon olevan taitavaa politiikollista, — mutta miten ollakaan, presidenttiparka ei sittenkään ole yrityksessään onnistunut, vaan on joutunut tosiaan "pirua ja syvänmeren välille", sillä uutiset kertovat, että naisten äänioikeusliitto on lähettänyt puhujan kiertämään kaikissa sellaisissa vaihtoissa, missä naisilla on äänioikeus ja vastustamaan presidentti Wilsonin uudelleen valintaa. — Työm.

Vanhoillinen porvarilehti "The Ore-

MUNISING, MICH.
Bertha Juurinen 2
MT. VERNON, N.Y.
Ida Pohjola 26
MINNEAPOLIS, MINN.
Gust Tupa 61
McCALL, IDAHO.
Isaac Mattson 53
SAND COULEE, MONT.
Anna Hill 40

NEW ROCHELLE, N.Y.
Hilja Siren 10
NEW YORK, N.Y.
Yrjö Welling 461
Aino Astren 97
..... 558
NEWPORT, N.H.
Enni Blom 32
NORWOOD, MASS.
Maria Lehto 75
PORTLAND, ORE.
Jenny Keskitalo 17
Hilja Wenhola 104

PEABODY, MASS.
Hjalmar Sjöman 101
QUINCY, MASS.
Ida Eloranta 62
Ilona Wirtanen 2

ROCK SPRINGS, WYO
Anna Partanen 104
SEATTLE, WASH.
Lempi Tuomi 451
SAN FRANCISCO, CAL
Anna Aro 3
A. Karhu 22

SOUTH RANGE, MICH.
Mrs. Edla Pelkonen 15
SAULT STE MARIE, MICH.
K. Salminen 13
SUPERIOR, WIS.
Mrs. Tilda Piuva 150

STEELTON, B.C., CAN.
Soffie Mäki 24
SICAMOUS, B.C., CAN.
Mary Ranta 35
VERONA, MICH.
Mrs. Lydia Puhakka 6
WOODHAVEN, Long Island, N.Y.
Jenny Kurronen 7

gonian" kertoo tässä maassa vallitsevan palvelijatarpuolan Europan sodan takia. Ei enää virtaa tähän maahan Europan maista työläistyttöjä, jotka ennemmin ovat täyttäneet palvelijattaria tarvitsevien tarpeet, ja siis nyt on pula.

En tiedä kuinka palkkansa pitävä tuo lausunto lienee yleensä, mutta sen tiedän, että täällä Portlandissa on nykyään enempi kuin pula palvelustyöistä ja -akoista. Niitä ei ole lainkaan! Ainakin sen käsityksen saa henkilö, joka sitä asiala joutuu tutkimaan. Paikanvälitystoimistot ovat täynnä — ei palkkaa etsiviä tyttäriä, vaan naisia, jotka etsivät palvelijaa. Minun taloudenhoitajana kun on sairas ja lääkärit ovat määränneet hänet lepäämään, niin olen joutunut minäkin tekemään tuttavuutta paikkanvälitystoimistojen kanssa — ilman tuloksetta.

Asunnon muutossa kun tarvitsimme apua, niin olimme pakotetut menemään japanilaisen paikkanvälitystoimistoon siinä toivossa, että saisimme sieltä jonkun puhdistamaan huoneita. Ei ollut sielläkään työn tarvitsijoita, joten isäntä tuli itse. Sanoi, että kaikki ovat menneet omania poimimaan.

Sinne lienevät menneet kaikki palvelustyötkin. Mutta ne ihmiset, jotka ovat muissa hommissa kuin taloustoissa kertovat että työtä etsiviä naisia on kaupungissa runsaasti, mutta he etsivät jotain muuta työtä eikä kyökkityötä.

Nyt vasta kun panimme jo toisen kerran ilmoituksen palkkakunnan lehteen tuli tarjokas, tuli kaksikin. Toisen heistä palkkasin, joka sattuu olemaan lähinaapurini.

Mutta jokaisella talousapulaista tarvitsevalle ei liene työn tarpeessa olevaa naapurina ja sellaista, joka uskalttaa etsiä kyökkityötä.

SELMA-TXTI.